

Profesor Oldřich Čech 80letý

V červenci tohoto roku se dožil významného životního jubilea nestor české ortopedie prof. MUDr. Oldřich Čech, DrSc. Osmdesátka ho zastihla v plné duševní a fyzické svěžesti, v nebyvalém pracovním nasazení, a jen tak mimochodem nám připomněla, co vše za svůj život ve vývoji ortopedie zažil a k čemu sám aktivně přispěl.

Prof. Čech absolvoval pražskou 1. lékařskou fakultu (tehdy FVL) a na počátku své lékařské dráhy prošel několika chirurgickými odděleními – Kladno, Bulovka, až v roce 1957 nastoupil jako sekundární lékař na 1. ortopedickou kliniku profesora Zahradníčka. S tímto pracovištěm byl svázán dlouhé období, až do roku 1984, a prožil zde svá nejplodnější léta. Velký vliv na formování Čechova ortopedického rozhledu zanechala francouzská ortopedická škola. V roce 1966 dostal stipendium francouzské ortopedické společnosti. Měl možnost se poprvé účastnit kongresu SICOT. Část pobytu trávil na klinice prof. Roberta Judeta, kde v té době pracovali Letournell a Roy-Camille. Navštívil kliniky prof. Merle D'Aubigné, prof. Stagnary a kliniku prof. Trillata, který se věnoval operativě měkkého kolena. Velký dojem na něj udělala škola Roberta Judeta. Koncem 60. let měl možnost pracovně pobývat na ortopedické klinice v St. Gallen ve Švýcarsku. Zde mohl pracovat na klinice prof. M. E. Mullera, kterou později převzal profesor B. G. Weber. Spolu s ním prof. Čech napsal jednu z nejvýznamnějších ortopedických monografií – Paklouby. Tato kniha je citována dodnes v Manuálu AO a v Campbellově ortopedii. Zde rovněž navázal i přátelské vztahy s pozdějším přednostou santgallenské kliniky prof. Magerlem. V St. Gallen se tehdy koncetrovala skupina ortopedů, kteří se účastnili osobně na prudkém rozvoji AO filozofie i techniky a moderní endoprotetiky a kteří se stali později přednosty významných ortopedických a traumatologických pracovišť v celé Evropě. Prof. Čechovi se podařilo neuvěřitelné – byl ve správnou dobu na správném místě a aktivně se zúčastnil tohoto procesu.

Po návratu do vlasti prof. Čech zavedl u nás principy moderní osteosyntézy podle filozofie a principů AO. Nemenší je Čechův přínos pro endoprotetiku kyčelního kloubu. První cementovanou endoprotézu Müllerova typu implantoval již v roce 1969 a díky úzké spolupráci s vývojovým oddělením provozu Anticorro v Kladně byla zahájena již začátkem sedmdesátých let produkce ocelových endoprotéz s banánovitým dílkem a pevnou hlavicí průměru 32 mm Pol-di. Tato protéza se v mírných obměnách tvaru díčku vyráběla a používala na řadě pracovišť dodnes. Celkem bylo aplikováno více než 150 000 těchto náhrad. Vývoj v oblasti kyčelních endoprotéz byl a je Čechovým koníčkem. Již v roce 1976 měl připraven návrh necementované šroubovací závitové jamky kónického tvaru a v roce 1986 vyvinul titanový necemento-

vaný dílek. Prof. Čech je autorem či spoluautorem více než 250 studií v odborných časopisech (z toho více než 1/3 v zahraničí) a více než 900 přednášek přednesených doma i v cizině.

Uznání za vědeckou práci je celá řada. Kromě Steinmannovy ceny je to cena Chlumského, 6krát cena Zahradníčkova, 2krát cena předsednictva Společnosti J. E. Purkyně, cena literárního fondu, cena Avicena, zlatá medaile Univerzity Karlovy udělená v roce 1993.

V roce 1984 byl jmenován přednostou nově vzniklé ortopedické kliniky 3. LF KU na Královských Vinohradech. Zde se mu podařilo za 14 měsíců přestavět starou kliniku plastické chirurgie na moderní pracoviště s kvalitním vybavením. Provoz byl zahájen v květnu 1985. Klinika byla zaměřena na operační ortopedii (dětí i dospělých) a traumatologii pohybového aparátu a páteře.

Během působení prof. Čecha ve funkci přednosty zaujala klinika čelní místo mezi ortopedickými pracovišti. Nové technologie, které díky Čechově předvídavosti byly k dispozici vždy velmi záhy, bylo možné časné aplikovat a zavádět nové postupy v hřebování zlomenin, v ošetření nestabilních poranění páteře, v endoprotetice. Během svého působení ve funkci přednosty do roku 1993 prof. Čech vychoval řadu žáků a dá se říci, že „Čechova škola“ doznala širokého rozšíření a uplatnění. V tomto období habilitoval na klinice postupně 5 docentů, z nichž všichni v současnosti vedou velká a významná ortopedická pracoviště v České republice.

Prof. Čech je aktivním členem v mezinárodních i národních odborných společnostech: SICOT, kde působil 12 let jako národní delegát, AO-International, ERAS, ESKA, Francouzská ortopedická společnost, Rakouská traumatologická společnost, Švýcarská ortopedická spo-

lečnost, Maďarská ortopedická společnost. Prof. Čech je členem korespondentem DGOT a Německé společnosti pro traumatologii. Široké mezinárodní kontakty otevřely cestu jeho spolupracovníkům na přední světová pracoviště.

Jubilant byl rovněž iniciátorem celé řady mezinárodních kongresů, kterých se zúčastnily velké osobnosti světové ortopedie a traumatologie (Müller, Küntscher, Judet, Weber, Magerl, Witt, Leinbach, Morscher, Dick, Tschorne, Ilizarov, Wagner, Zweymüller aj.) a mnoho dalších předních současných odborníků. Řada pamětníků vzpomíná na rok 1972 a společný kongres s francouzskou ortopedickou společností „Journée Franco-Tchéque“ a na společný kongres s DGOT v roce 1969.

Prof. Čech působí již dlouhou řadu let jako vedoucí redaktor odborného časopisu „Acta chirurgiae orthopaedicae et traumatologiae cecoslovaca“. Časopis se mu podařilo zcela reformovat tak, že jeho úroveň významně stoupla a je srovnatelná s předními evropskými odbornými časopisy. Korunovací této jeho činnosti bylo v roce 2008 zařazení Act do databáze Thompson's Web of Science (SCIE) a tím získání impakt faktoru. Acta se tak zařadila mezi nejprestižnější světové odborné vědecké časopisy.

Dlouhodobě působil i jako člen výboru a v letech 1964–1992 jako sekretář České (dříve československé) společnosti pro ortopedii a traumatologii. V letech 1963–1992 byl předsedou technické komise a dodnes jako vedoucí redaktor zasedá ve výboru společnosti.

Prof. Čech patří zcela právem mezi nejvýznamnější postavy české ortopedie a jeho přínos pro rozvoj oboru je enormní. Shrneme-li činnost prof. Čecha, vidíme, jak je úzce spojena s érou nastupující moderní operační ortopedie a traumatologie, s dobou, kdy vznikla ortopedie jako samostatný obor, i s obdobím, kdy se traumatologie pohybového aparátu a páteře stala jeho nedílnou součástí. K této změně přispěl prof. Čech velkým osobním podílem, takže bezesporu patří k zakladatelům moderní etapy české ortopedie.

Můžeme si jen přát, aby energie, která z jubilanta jen srší, neztratila na intenzitě. My, jeho bývalí i současní spolupracovníci, mu s obdivem k výsledkům jeho práce gratulujeme k životnímu jubileu a přejeme pevné zdraví, optimismus, radost z práce s ortopedickými pacienty na ambulanci i operačním sále, stále objevné nápady pro rozvoj ortopedie a také radost z rodinného zájezdu při zábavě s vnoučaty.

M.K.